

Divný karcinom pankreatu

PAVEL WOHL

IKEM

Karcinom pankreatu (PDAC)

PDAC patří mezi nejagresivnější nádory trávicího traktu.

rychlá progrese

časné metastazování

špatná prognóza

Celosvětově: 500 000 nových případů ročně 5. nejčastější příčina úmrtí na malignitu

Česká republika: 2 300–2 500 nových případů/rok vysoká mortalita (téměř stejná jako incidence)

Typy nádorů

Duktální adenokarcinom (PDAC)

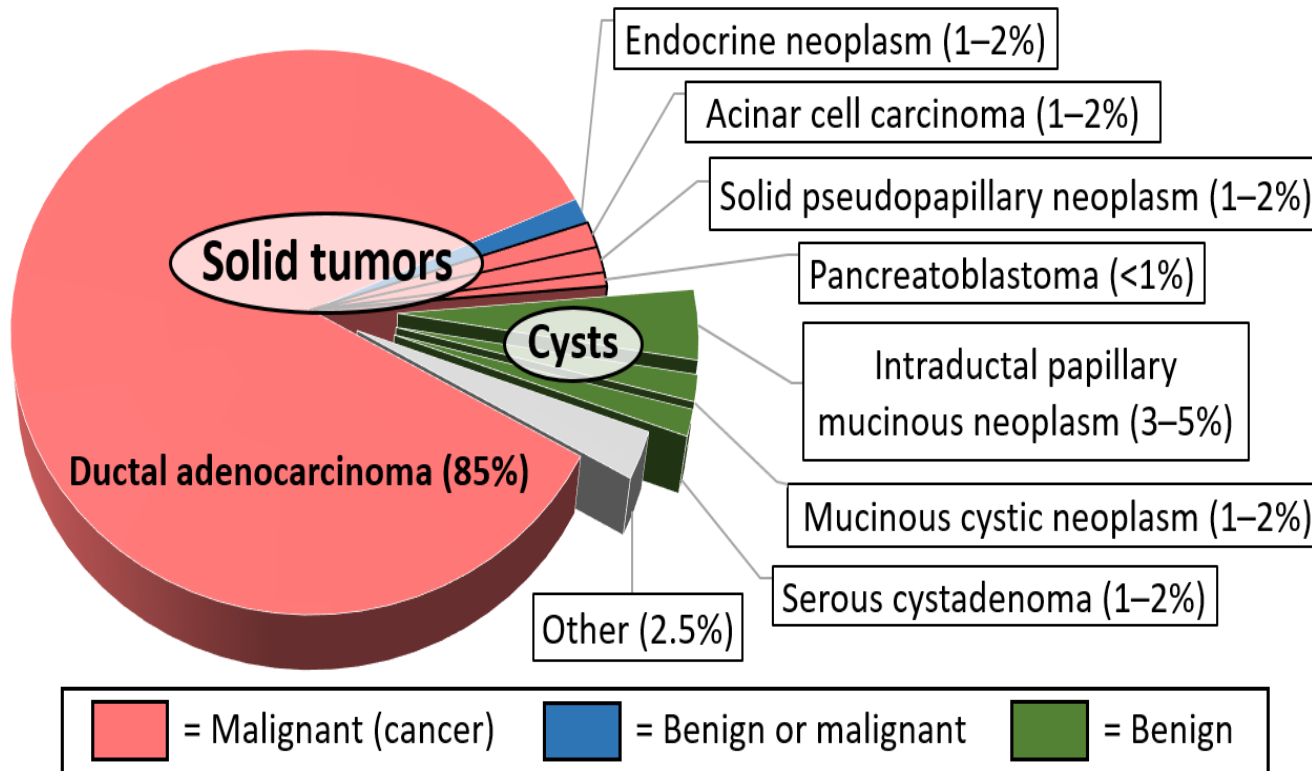
- 90 % všech případů
- 20 % z cystické léze pankreatu - zejména IPMN-MD

Neuroendokrinní tumory a jiné

Patologické léze pankreatu

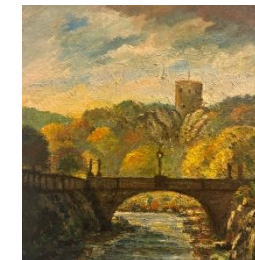

Pancreatic neoplasms

Cyst Type	Patient Characteristics and Clinical Presentation	Imaging Findings	Malignant Potential
Pseudocyst	Associated with antecedent acute or chronic pancreatitis	Unilocular or multilocular May be connected to MPD	0%
SCA	Predominantly in women (60% of cases) Occurs in 5th–7th decades of life Mostly asymptomatic	Microcystic or oligocystic Central scar No communication with pancreatic duct	0%
IPMN	Equal sex distribution Occurs in 5th–7th decades of life Mostly asymptomatic May cause pancreatitis	Branch-duct IPMN	1–38%
		Main-duct IPMN	33–85%
MCN	Almost exclusively in women (90% of cases) Occurs in 4th–6th decades of life Mostly asymptomatic	Mostly pancreatic tail Unilocular or oligolocular Thickened wall Eggshell calcifications in 25%	10–34%
SPT	Almost exclusively in women (90% of cases) Occurs in 2nd or 3rd decade of life Mostly asymptomatic	Heterogeneous Eggshell calcifications	10–15%
CNET	Variable age and sex Mostly asymptomatic 10% Are functional	Enhancing, thickened wall	5–10%

Diagnostika

CT: 80–90 % **MR, MRCP, ERCP**

EUS (endosonografie): >90 % pro malé nádory, FNAB - mikrohistologie i cytologie

Marker CA 19-9:

- zvýšený u 70–80 % pacientů

Celkové 5leté přežití: 13 % (lokalizovaný PDAC až 44 %)

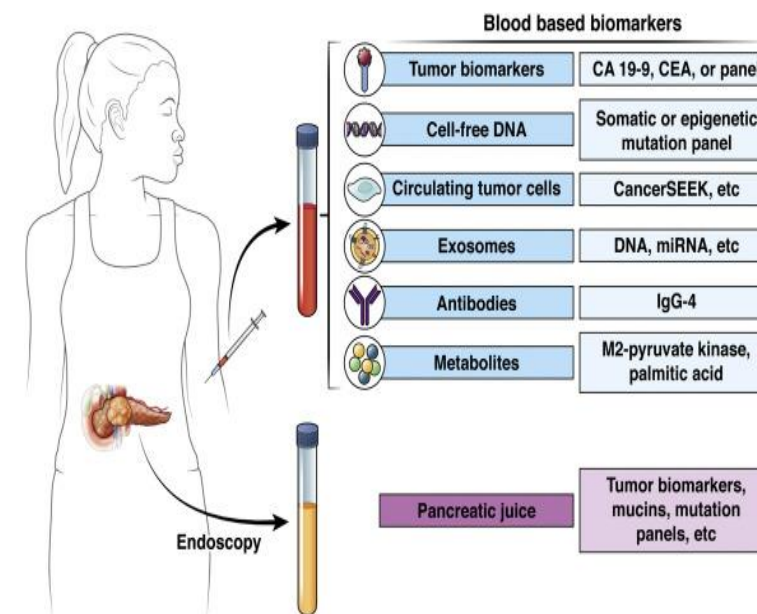
Po operaci (resekabilní nádor): 20–30 %

Metastatické onemocnění:

medián přežití:

3–6 měsíců bez léčby

8–11 měsíců s chemoterapií

A může
maligní onemocnění (PDAC) regredovat
nebo
mít indolentní průběh bez generalizace ?

Regrese nebo indoletní průběh malignit ?

Spontánní regrese maligního onemocnění je popisována v těchto číslech 0.00001–0.000016%

1 z 60 000 až 100 000 zemřelých pacientů s maligním tumorem

U PDAC jsou popsány jednotky případů - celkem 5

Příčina regrese u malignit

1) infekce - CA plic – emypém zvýšil přežití o 50 %, peritonitida u CA žaludku, Coleyho toxin (*Serratia mer.*).

Mykobaterium bovis – močový měchýř)

2) Febrilie - nádorové buňky jsou méně odolné vůči zvýšené tělesné teplotě než normální buňky

3) alergenní a hormonální vlivy.

U karcinomu plic se souběžnou hypotyreózou a u thymomů mediastina s podáváním glukokortikoidů

4) Infarkt myokardu - hypoxie, febrilie, infekce

Kasuistika

Š.V.1959

RA: bezvýznamná

OA: nikdy vážněji nestonal, operace v dětství kýla a APPE

HBV – léčba entacavir

AT: Konzumace alkoholu: ne Kouření: letitý exkuřák Jiné návyky: ne

NO : Od roku 2008 biliární potíže - koliky, bez nálezů lithiasy, lab. elevace AMS, ikterus nikdy neměl.

V průběhu 2009 stenosa bifurkace hepaticů - susp. Klatskin Tu.

1/2011 **Klatskinův tumor** byl histol. verifikován, dle MRCP postižení obou hepaticů, více vpravo, ikterus neměl. st.p. ERCP, ZVD pro zn. cholestázy, po PVE pr. větve v. portae, volumetrie s nárůstem na 31%

19.9.2011 **provedena rozšířená pravostranná hepatektomie** s resekcí segmentu I, cholecystectomií, radikální lymfadenektomií, resekcí v. porta l.sin, HJA end to side (seg II+III), EEA end to side rec. Roux Y.

Resekát Klatskinova TU (2011)

Středně diferencovaný adenokarcinom hilových žlučvodů s převážně intraluminálním šířením.

V žádné z 18 celkem vyšetřených lymfatických uzlin nejsou známky metastatického postižení

Linie operačního výkonu v rozsahu vyšetření neprochází nádorovou tkání.

TNM : pT1, pN0, pMX

Stage I (dle AJCC, American Joint Committee on Cancer Staging manual, 7. vydání)

Laboratorní výsledky

Lehce zvýšené cholestatické enzymy – po operaci Klatskinova tumoru

Normální CA 19-9

Syntetická funkce jater normální

Normoglykémie

jinak bez pozoruhodností

BMI stabilní

2011-2026 (29 sonografií , 8 MRCP, 1 ERCP (2012), 4x CT)

Vývoj

2011- 2018

2012 – 4x pankreatitidy, ERCP, konkrement, CHP

2014 obraz CHP

2018 MRCP dvě zcela drobné cysty pankreatu do 5 mm, pak USG kontroly

2020 opakované USG kontroly bez známek ložiskového procesu pankreatu 15.10 2020

ALE 3/2021 dle MR nález

Atrofický pankreas s dilatovaným hlavním vývodem v hlavě a těle, vývod je vyplněný patolog.

hmotami, obraz sek. sklerozující cholangitidy

Klinicky : 3-4x známky vs. cholangitidy - ATB.

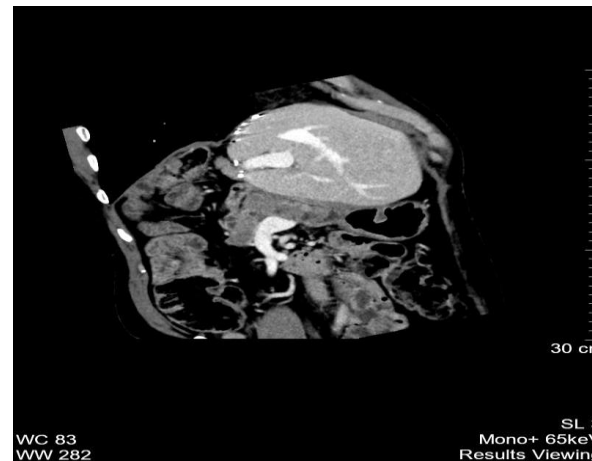
CT

2021

Atrofie a dilatace pankr. vývodu s patologickým obsahem

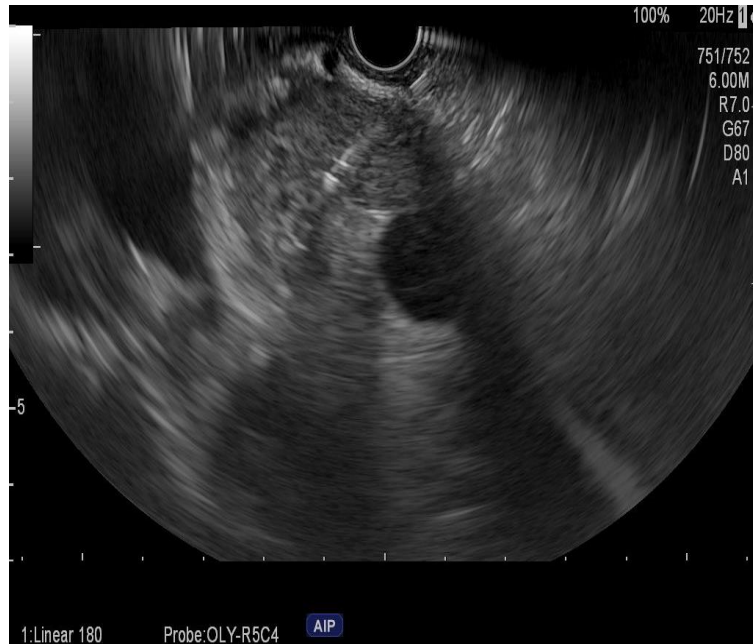
Stp. rozšířené pravostranné hepatektomii.

Sin. cysty ledvin.

EUS + FNAB

9/2021 Atypický nález na pankreatu který může odpovídat dilatovanému vývodu vyplněnému **solidní tkání**

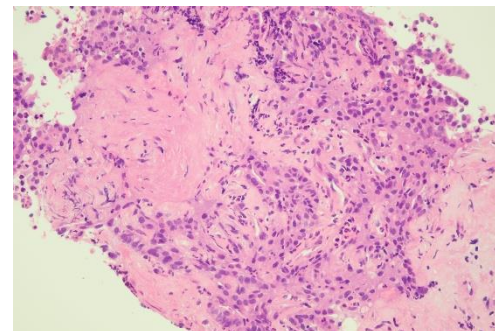
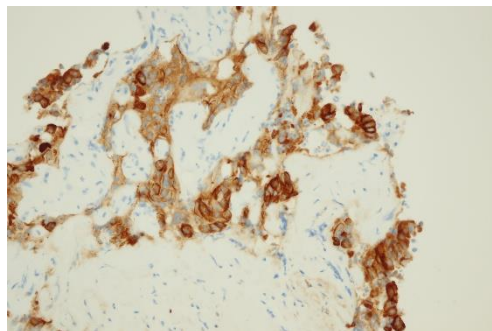
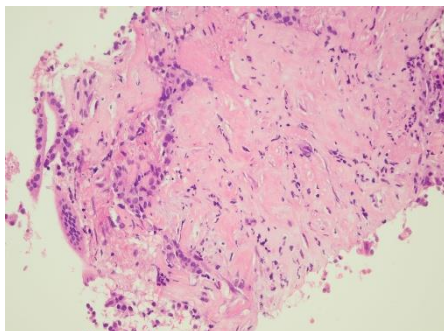
FNAB Mikrohistologie

V odběru jsou zastíženy atopografické fragmenty tumoru, který je solidně místy papilárně uspořádaný, místy je patrná disociace nádorových buněk v desmoplastickém stromatu. Cytologicky jsou nádorové buňky duktárního typu, cytoplazma nemá mucinózní vzhled.

IH: průkaz CK7 je výrazně pozitivní, Beta-catenin pozitivní, vimentin a chromogranin jsou negativní.

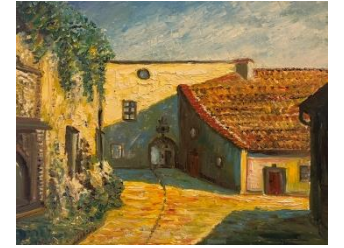
Závěr:

FNAB pankreatu - nález je suspektní z maligního procesu charakteru duktálního adenokarcinomu. O metastázu Klatskinova tumoru se nejedná (10 částek po složení velikosti 0,3x2x0,5mm.)

Následné období

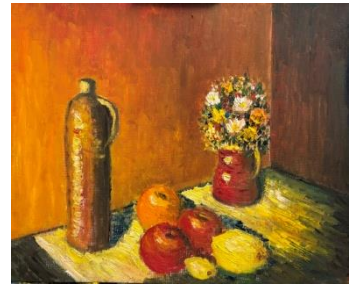
11/2021 pokus o radikální operaci - neúspěšný -

technický nezdar – pro pooperační změny po operaci Klatskinova
tumoru (FNKV, doc. Oliverius)

Chemoterapii odmítl

- EUS –RFA - nález nebyl vhodný pro intervenci
- Tedy „jen“ sledování....

2021- 2026

2025

CT - atrofický pankreas s dilatovaným W. s patologickým obsahem a mírnou progresí oproti 2022

EUS Ložiskově zvětšená hlava pankreatu, dilatace pankreatického vývodu s intraluminálními solidními hmotami, atrofie těla a kaudy – vzhled adenokarcinomu pankreatu

18,3,2026 dorazil na kontrolu na první pohled dobře vypadající člověk

pacient bez progrese, bez poklesu váhy, chuť k jídlu dobrá...cestuje, žije....

REVIZE - FNAB - histologie - duktální adenokarcinom

i jako druhé čtení 2 zkušenými patology (mikrohistologie + cytologie + IHC)

5 LET po té .... ? Bez léčby a bez operace ???

Je to vůbec možné ?

Diferenciální diagnostika

Charakteristika	Duktální adenokarcinom pankreatu	Intraduktální tubulopapilární neoplazie	Intraduktální papilární mucinózní neoplazie
Růst	infiltrativní	intraduktální	intraduktální
<i>Charakter léze</i>	+ solidní	+ solidní	cystická
Mucin	často přítomen	nepřítomen	přítomen
Architektura	nepřavidelná, invazivní	tubulopapilární	papilární
<i>Desmoplazie</i>	+ typicky	+ možná (při invazi)	minimální
Ki-67	vysoký	variabilní	nízký–střední
<i>β-katenin</i>	+ obvykle membránový	variabilní	negativní
CK7	+ pozitivní	+ pozitivní	pozitivní
<i>Chromogranin</i>	negativní	negativní	negativní
<i>Dilatace ductu</i>	+ Někdy	+ Typicky	typicky
Klinický průběh	rychlá progrese	často indolentní	Indolentní
Prognóza bez léčby	měsíce	roky možné	roky možné

Proč mohl být (zatím) tak příznivý vývoj a průběh... v našem případě

Opakované infekce a zejména febrilní stavy

Ano

Hypoxie a IM

Ne

Alergenní a hormonální ??

NE

Přechodí onkologická anamnéza. - vystupňovaná protinádorová imunita ??????

Ano

Závěr

-
- **Jedná se asi skutečně o duktální adenokarcinom pankreatu s extrémně vzácným jevem s pomalou progresí, která je popsána pouze v ojedinělých kazuistikách**
  - **Vzácně PDAC regreduje (5 případů) a indolentní průběh je možný nejčastěji u cystických neoplazií (což nebyl náš případ)**
  - **FNAB - Mikrohistologie a cytologie může mít své limity, nicméně patolog na to jednou přijde...**
  - **Dva podpůrné faktory našeho pacienta ? Opakované infekce a vystupňovaná protinádorová imunita ???**
  - **Ale jinak si musíme počkat ... jinak totiž popisujeme zázrak.....**